

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Łódź, dnia 17 grudnia 2017 r.

Poz. 5472

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR PNIK-I.4102.7.2017 WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744; z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy „Marii Wedmanowej” położonej w mieście Łódź nadaje się nazwę: „Ferdynanda Ossendowskiego”.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki, zwana dalej ustawą.

Na podstawie art. 1 ustawy nazwy m. in. dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm albo inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy m. in. dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny albo propagujące taki ustrój w inny sposób, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, zobowiązany był zmienić w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Termin ten upłynął z dniem 2 września 2017 r. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wojewoda w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin dla organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego wydaje zarządzenie zastępcze nadając nową nazwę drodze, ulicy, itd.

W związku z upływem terminu wyznaczonego dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy i nie dokonania zmiany nazwy ulicy „Marii Wedmanowej” w mieście Łódź, którą Wojewoda Łódzki uznaje za naruszającą dyspozycję art. 1 ustawy, wszczęto procedurę w sprawie nadania nowej nazwy tej ulicy. Pismem z dnia 13 listopada 2017 r. wystąpiono do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, znak: BW-I.020.131.2017, z wnioskiem o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy ulicy „Marii Wedmanowej”, z art. 1 ustawy.

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, dnia 8 grudnia 2017 r., wydał pisemną opinię, znak: BUW-940-422(13)/17, w której potwierdził niezgodność nazwy ulicy „Marii Wedmanowej” z ustawą.

Z ww. opinii wynika, że cyt. „*Maria Wedmanowa (1903-1943) była działaczką komunistyczną, w okresie międzywojennym współpracowała ze strukturami Komunistycznej Partii Polski – sekcji polskiej Międzynarodówki Komunistycznej (Kominternu) z siedzibą w Moskwie. Kolportowała literaturę komunistyczną i używała swego mieszkania na spotkania partyjne. W czasie II wojny światowej działała w kierownictwie komunistycznej organizacji pod nazwą Front Walki o Naszą i Waszą Wolność. Po przetrzuceniu do kraju grupy dywersyjnej z Moskwy, z poleceniem zakładania nowej stalinowskiej partii pod nazwą Polska Partia Robotnicza, Wedmanowa przeszła do PPR wraz z całym środowiskiem „Frontu”, tworząc w Łodzi bazę dalszego rozwoju organizacyjnego konspiracji komunistycznej. Była sekretarzem Komitetu Dzielnicowego PPR w jednej z miejskich dzielnic oraz Komitetu Okręgowego PPR w Łodzi.*”

W związku z powyższym, z uwagi na treść art. 6 ust. 2 i 3 ustawy Wojewoda Łódzki uznał za zasadne wydanie zarządzenia zastępczego nadającego ulicy „Marii Wedmanowej” nazwę „Ferdynanda Ossendowskiego”.

Ferdynand Ossendowski (ur. 27 V 1878 r., Lucyn (ob. Ludza, Łotwa), zm. 3 I 1945 r., Grodzisk Mazowiecki). Pisarz, podróżnik, dziennikarz.

Podczas wojny domowej w Rosji doradca Aleksandra Kołczaka, po jego klęsce przedostał się do Mongolii (zbeletryzowana relacja „Przez kraj ludzi, zwierząt i bogów” 1923). W Polsce międzywojennej zajmował się działalnością literacką. Napisał liczne reportaże m.in. z podróży do Afryki („Pod smaganiem samumu” 1926), opowiadania i powieści podróżnicze („Sokół pustyni” 1928), książki dla dzieci i młodzieży („Słoń Birara” 1932), powieść polityczną „Lenin” (1930, wznowiona 1990) o wymowie antysowieckiej.

W czasie II wojny światowej wstąpił do konspiracyjnego Stronnictwa Narodowego (1943 r.). Zmarł w 1945 r. tuż przed wkroczeniem Armii Czerwonej. Ze względu na treść książki Lenin, fabularyzowanej biografii przywódcy rewolucji październikowej, niezwykle ostrej krytyki rewolucji i komunizmu, po zajęciu Polski przez Rosjan grób Ossendowskiego był pilnie poszukiwany. Po jego znalezieniu ekshumowano zwłoki, gdyż NKWD chciało się upewnić, czy osobisty wróg Lenina na pewno nie żyje.

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega wątpliwości, iż Ferdynand Antoni Ossendowski za osiągnięcia w działalności literackiej i wielopłaszczyznową walkę z totalitarnym systemem komunistycznym zasługuje na upamiętnienie.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), na zarządzenie zastępcze Miastu Łódź przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego.

Wojewoda Łódzki

Zbigniew Rau

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów
2. Rada Miejska w Łodzi
3. Prezydent Miasta Łodzi
4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
5. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu